

Akershus

Med forbehold om endringer
SPERRET til 25.9.1986 -
kl. 13.00

Gro Harlem Brundtland

STATSMINISTERENS TALE VED REGJERINGENS LUNSJ FOR FORBUNDS-
PRESIDENT VON WEIZSÄCKER - 25. SEPTEMBER 1986

Deres Majestet,
Ærede herr Forbundsresident,
Ærede fru von Weizsäcker,
Deres Kongelige Høyheter,
Eksellenser,
mine Damer og Herrer,

Det er en særlig glede for Den norske regjering å få lov til å ønske Dem, herr Forbundsresident, og fru von Weizsäcker, samt damene og herrene i Deres følge hjertelig velkommen til dette gamle, ærverdige slott.

Vi anser Deres besøk som et viktig bidrag til utvidelse og utdyping av vårt fellesskap og av våre nære og vennskapelige forbindelser.

Vi vet hvor nært Norge historisk har vært knyttet til utviklingen i Sentral-Europa og Tyskland. Denne 700 år gamle festning, hvor vi har æren av å ha Dem som gjest, oppviser tallrike minner om våre gamle dansk-norske konger av huset Oldenburg. Under huset Oldenburg eksisterte det i 350 år en statsrettslig forbindelse mellom Norge og Tyskland. I denne periode gikk nye tanker om statsforvaltning og utdannelsesvesen veien fra syd mot nord.

De kirkelige forbindelser var om mulig enda nærere. Inntil året 1103 lå den norske kirke under kirkeprovinsen Hamburg/Bremen, og flertallet av norske geistlige ble utdannet ved tyske universitet.

Det unge Norge var i begynnelsen av det 19. århundre intet velstående land. Samtidig med den økonomiske oppbygging og utbygging måtte det også utvikles en kulturell identitet. Og Tyskland opptrådte dengang på mange måter som "jordmor". Får jeg minne om bildende kunstnere, diktere og komponister som fikk utfolde sine idéer ved tyske akademier og kulturinstitusjoner. Jeg tenker f.eks. på malere, som Johan Christian Dahl i Dresden eller Hans Fredrik Gude i Düsseldorf, dramatikere som Henrik Ibsen i Dresden og München, komponisten Edvard Grieg i Leipzig og kretsen omkring Edvard Munch i Berlin i slutten av det 19. århundre. Mange av disse kunstnerne skapte sine mest berømte mesterverk i Tyskland, fikk der sitt verdensgjennombrudd og brakte idéer og impulser fra Mellom-Europa til Norge.

Med det 20. århundre og Norges politiske uavhengighet etter 1905 ble de kulturelle utvekslinger mellom Tyskland og Norge mer likeverdige. Nå kom mange tyskere til Norge for å stifte bekjentskap med vårt politiske system, vår handel, skipsfarten og det kulturelle liv som hadde utviklet seg i den nye nasjon. Ikke minst fikk Norge en ny tiltrekningskraft under de politiske omstendigheter i 30- og 40-åra. Kjente personer som Rolf Nesch, Wilhelm Reich, Max Tau og Willy Brandt, for bare å nevne noen, valgte Norge som beskyttende hjemsted.

Det finnes imidlertid ytterligere to tyskere som har hatt en mer varig betydning for vårt samfunn: nemlig Martin Luther og Karl Marx.

Vi er alle kjent med at det tysk-norske forhold også har gjennomgått tunge og tragiske tider. Vi skal ikke fortie dette; og vi skal heller ikke fortrenge det. Men i lys av de mange århundrer av historiske forbindelser mellom våre to land, utgjør det dystre kapittel et markert unntak. En felles kultur-

tradisjon og felles holdning til grunnleggende verdier utgjør i dag grunnlaget for våre nære forbindelser.

Forbundsrepublikken Tyskland er i dag sammen med Sverige og Storbritannia vår viktigste handelspartner. For Forbundsrepublikken er Norge et lite, men kjøpekraftig marked, og for Norge er Forbundsrepublikken, med sin høyt utviklede teknologi og sitt verdensomspennende forbindelsesnett, en svært viktig partner. Et omfattende tysk engasjement i olje- og gassutvinningen på vår kontinentalsokkel har gjort Norge til en partner for Forbundsrepublikken Tyskland som ikke kan undervurderes. Den norske regjering vil gi sin støtte til dette samarbeid og drive det videre framover i samarbeid med næringslivet.

Norge tilhører ikke Det Europeiske Fellesskap. Men Norge er og blir likevel, geografisk, historisk, kulturelt, økonomisk og politisk en del av det demokratiske Europa. Det er vårt bestemte inntrykk at Forbundsrepublikken Tyskland støtter Norges bestrebelser for et mer intensivt samarbeid med Fellesskapet og vil bygge broer mellom Norge og EF. Vi er sikre på at dette beror på felles interesser og vi vet å verdsette dette.

Den planlagte opprettelse av et indre marked mellom Fellesskapets medlemsland har vakt spesiell oppmerksomhet hos oss. Samtidig håper vi at et slikt marked ikke stopper opp ved medlemslandenes grenser, men at det blir utvidet til de tilgrensende EFTA-land.

Norges sikkerhet er og blir uløselig forbundet med sikkerheten og stabiliteten i Vest-Europa og Nord-Atlanteren. Våre to land er medlem av NATO, hvor vi har et nært og solidarisk samarbeid med våre allierte. Vår felles hovedoppgave er å opprettholde og å forsvare fred og frihet for våre folk gjennom en aktiv politikk for å sikre freden. Våre anstrengelser for å opprettholde vår forsvarsstyrke såvel som bestrebelsen for å oppnå et forbedret øst-vest-forhold og framskritt ved de løpende forhandlinger om nedrustning og rustningskontroll er sentrale

elementer i denne politikk. Forholdet mellom de to supermakter spiller her en avgjørende rolle.

Vi anser Forbundsrepublikken Tysklands bidrag til felles forsvar, til konsolidering og videreutvikling av det vest-europeiske og nord-atlantiske samarbeid og til avspenning og tilnærmelse mellom øst og vest i Europa for meget verdifullt. Forbundsrepublikken Tysklands forhandlinger med øst og firemaktsavtalen om Berlin er historiske milepæler på veien mot større sikkerhet og stabilitet. Også i framtiden vil Forbundsrepublikken Tyskland ha en spesiell rolle og et viktig ansvar ikke minst på grunn av den store betydning forholdet mellom de to tyske stater har for Europas felles utvikling. Våre to regjeringer er aktivt med i Konferansen om Sikkerhet og Samarbeid i Europa. Vår forståelse av sikkerhet og avspenning er ikke blind for hverken de politiske motsetninger mellom øst og vest eller de forskjellige samfunnssystemer. Men i dag finnes ingen reelle alternativer til vår tålmodige fortsettelse av bestrebelsene for avspenning og samarbeid.

I lys av denne felles bakgrunn er det en stor ære å kunne ønske Dem, herr Forbundsrepublikken Tysklands statsoverhode, som Forbundsrepublikken Tysklands statsoverhode. Det gleder oss å bli kjent med mennesket Richard von Weizsäcker, som også i Norge nyter respekt og anerkjennelse. Jeg er overbevist, herr Forbundsrepublikken Tyskland, gjennom Deres besøk, vil vinne enda flere venner i Norge.

Deres Majestet, Deres Kongelige Høyheter, kjære gjester, jeg ber dere være med meg i å utbringe en skål - til ære for Forbundsrepublikken Tysklands President og fru von Weizsäcker, for våre tyske gjester og for vennskap og forståelse mellom våre to land.